

Uitvoeringsplan 2023

Integraal veiligheidsbeleid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Prioriteiten Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023	5
Ondermijnende criminaliteit.....	5
Jeugd en veiligheid	8
Verkeersveiligheid	9
Sociale veiligheid	11
3. Strategische thema's.....	13
Jaarwisseling/vuurwerk.....	13
Risicobeheersing, brandweezorg en crisisbeheersing (VRG).....	15
Evenementenveiligheid en demonstraties	16
4. Cyber	18
5. Financiën en monitoring.....	20

1. Inleiding

Beleidskader

In het beleidskader Integraal VeiligheidsBeleid 2020-2023 (hierna IVB 2020-2023) staan de uitgangspunten van ons veiligheidsbeleid. In dit beleidskader zijn 4 punten geprioriteerd: ondermijnende criminaliteit, jeugd en veiligheid, verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Daarnaast zijn een drietal strategische thema's opgenomen.

In dit uitvoeringsplan vertalen wij de doelen, ambities en prioriteiten uit het IVB 2020-2023 naar inspanningen én geven wij aan welke inspanning geleverd wordt om de gemeente Westerkwartier veilig te houden.

Actualiteiten en vooruitblik

We zien een toename van cybercriminaliteit. Ook in de gemeente Westerkwartier worden steeds meer mensen slachtoffers van gedigitaliseerde criminaliteit, denk hierbij aan fishing. Ook de dreiging van cyberaanvallen neemt toe. Ondanks dat dit thema niet is geprioriteerd of aangemerkt als een strategisch thema in het IVB 2020-2023 hebben wij extra aandacht voor dit thema. In dit uitvoeringsplan beschrijven wij wat doen.

We zien een toename van de maatschappelijke onrust in de maatschappij, ook in onze gemeente. Samen met onze partners brengen we in beeld wat speelt en leeft in onze gemeente en we treffen – als de situatie daarom vraagt – maatregelen om verstoring van de openbare orde en veiligheid te voorkomen of te stoppen.

Uitgangspunten

In onze aanpak gaan we uit van de volgende uitgangspunten:

- Veiligheid maken we samen.
- We proberen zo vroeg mogelijk in de veiligheidsketen aanwezig te zijn. 'Beter voorkomen dan genezen' is het devies.
- We maken optimaal gebruik van bestaande structuren en werkwijzen en zullen deze verbeteren waar mogelijk.

Dashboard

Bij het Uitvoeringsplan 2022 hebben wij de eerste opzet van een dashboard gepresenteerd. Het dashboard is geactualiseerd en maakt als bijlage onderdeel uit van dit uitvoeringsplan. In dit dashboard staan de indicatoren opgenomen die bij de doelen, ambities en prioriteiten uit het IVB 2020-2023 zijn geformuleerd.

In 2023 gaan wij het dashboard verder ontwikkelen. De opdracht van de raad; meer inzicht krijgen in de werking van het veiligheidsbeleid en het beter kunnen vervullen van de controlerende taak, houden we hierbij scherp in het oog. We onderzoeken of we met een dashboard op een snelle en interactieve manier het actuele veiligheidsbeeld van de gemeente beter in beeld kunnen brengen. Hiermee versterken we onze informatiepositie en verwachten we gericht (preventieve) interventies in te kunnen zetten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de inzet op de in het IVB 2020-2023 geprioriteerde thema's toegelicht. Per onderwerp staat de doelstelling uit het IVB 2020-2023 beschreven, geven we een korte terugblik op het jaar 2022 en geven we aan wat we gaan doen en al doen. In hoofdstuk 3 gaan we in op de strategische thema's uit het IVB 2020-2023 en in hoofdstuk 4 gaan we specifiek in op het thema Cyber. De thema's uit hoofdstuk 2 en 3 zijn opgenomen in het dashboard.

2. Prioriteiten Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023

Ondermijnende criminaliteit

Doelstelling 2023 uit IVB

In 2023 is de aanpak van ondermijning geborgd in de organisatie en duidelijk met welke specifieke risico's de gemeente Westerkwartier op dit terrein te maken heeft.

Signalering van verdachte situaties vindt al in een vroeg stadium plaats. Het flankerend beleid, zoals de beleidsregels in het kader van de Wet Bibob en artikel 13b van de Opiumwet (Damoclesbeleid) is actueel en up-to-date.

Bij ondermijnende criminaliteit of 'ondermijning' gaat het vrijwel altijd om misdaden die gepleegd worden in georganiseerd verband, waarbij financieel gewin het belangrijkste motief is. Hierbij kan gedacht worden aan georganiseerde drugscriminaliteit, mensenhandel en –smokkel, fraude en misbruik in de vastgoedsector, witwassen, et cetera. Criminelen hebben de bovenwereld nodig voor het uitvoeren van hun criminele activiteiten en het te gelde maken van hun criminele verdiensten. Het is overigens niet zo dat elke vorm van criminaliteit ook ondermijnend is. Het ondermijnende aspect kan als volgt worden gedefinieerd: 'Ondermijning is het verzwakken of misbruiken van de structuur van onze samenleving, wat leidt tot een aantasting van haar fundamenteën en/of de legitimiteit van het stelsel dat haar beschermt.' (Hoogewoning, Van Dijk & Man, 2010).

Als ondermijning de overhand krijgt in de samenleving kan dit mede ertoe leiden dat mensen steeds minder vertrouwen hebben in de overheid. Daarnaast komen de veiligheid en leefbaarheid ernstig in het geding.

Ondermijnende criminaliteit in Westerkwartier

Ook in de gemeente Westerkwartier doet ondermijnende criminaliteit zich voor. Zo zijn in onze gemeente hennepkwekerijen en een drugslab aangetroffen. In het Westerkwartier zijn brieven naar boeren gestuurd met de vraag of zij hun pand willen verhuren voor drugslabs en hennepkwekerijen.

Onlangs heeft de gemeenteraad ertoe besloten de aanpak van ondermijnende criminaliteit verder te versterken door hiervoor extra capaciteit beschikbaar te stellen.

Met de uitbreiding van de BOA capaciteit vergroten wij het signalerend vermogen en zichtbaarheid op straat. Het uitbreiden van de juridische capaciteit stelt ons in staat om daadkrachtiger op te treden, door opvolging te geven aan signalen en bestuurlijke instrumenten verder te ontwikkelen. We starten met het Westerkwartier Interventieteam (WIT)

Het WIT speelt een belangrijke rol bij de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit, handhavingssknelpunten en bij overlast. Het WIT is een interventieteam dat opereert onder regie van de gemeente Westerkwartier waar verschillende convenantpartners bij aansluiten, waaronder politie. In het WIT komt informatie samen en wordt informatie

geanalyseerd. Met dit interventieteam gaan we controles uitvoeren bij panden en locaties waarvan sterk het vermoeden bestaat dat er sprake is van misstanden of niet wordt voldaan aan wet- en regelgeving.

Regionale samenwerking

In maart 2022 zijn de uitkomsten van het onderzoek naar ondermijnende criminaliteit in de stad Groningen gepubliceerd. Dit onderzoek heeft als titel "Groningse praktijken" en is uitgevoerd door dr. Edward van der Torre en professor dr. Pieter Tops.¹ De uitkomsten van dit onderzoek geven niet alleen een beeld van ondermijnende criminaliteit in de stad Groningen maar tonen ook de verbanden aan met het Ommeland. In dit onderzoek is het volgende naar voren gekomen:

- Voor de hennepcultuur blijkt dat veelal agrarisch onroerend goed in het Ommeland wordt gebruikt. Daarmee ligt de uitvoering van de hennepcultuur in het buitengebied terwijl de coördinatie vanuit de stad komt.
- Voor de drughandel wordt gebruik gemaakt van digitale netwerken met een groot bereik. Deze netwerken strekken zich uit van kwetsbare wijken in de stad Groningen tot aan Delfzijl, maar ook naar andere plaatsen in het Ommeland.
- De vastgoedhandel is witwas gevoelig. Er zijn kleine netwerken rondom enkele sleutelfiguren die veel vastgoed hebben in zowel de Stad alsook in het Ommeland

In de wetenschap dat ondermijning alleen daad- en slagkrachtig kan worden aangepakt wanneer wordt samengewerkt in de aanpak hiervan, hebben de Groningse burgemeesters de handen in één geslagen. In 2022 is een ontwikkelagenda opgesteld waarin op vier sporen de samenwerking versterkt wordt;

1. Het formuleren van een gezamenlijke 'Groningse norm' in de aanpak van ondermijning. Hierin beschrijven gemeenten de ambities voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit en het basisniveau dat hiervoor nodig is. Daarbij valt te denken aan (het nastreven van) harmonisatie van beleid, interne weerbaarheid van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie, informatiehuishouding en het bestuurlijk instrumentarium.
2. De ontwikkeling van een regionaal opererend en flexibel inzetbaar interventieteam. Dit team krijgt als opdracht om samen met ketenpartners bestuurlijke controles te organiseren op thema's, in branches en/of specifieke gebieden.
3. Samenwerking en samenhang in beleid en uitvoering. Lokale wetgeving en beleid die als barrières dienen om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan worden op elkaar afgestemd. Het harmoniëren van regelgeving en beleid draagt niet alleen bij aan een efficiënt functionerend interventieteam maar draagt ook eenheid uit in de normstelling. Specifiek voor de Wet Bibob is het streven deze wet centraal uit te voeren voor alle Groninger gemeenten.
4. 'Groningse praktijken' is een onderzoek dat in hoofdzaak was gericht op de gemeente Groningen. Om een completer beeld te krijgen van de provincie als geheel, stellen de onderzoekers Tops en Van der Torre voor de gehele regio

¹ <https://hetccv.nl/onderwerpen/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/documenten/groningse-praktijken-een-analyse-van-de-gemeentelijke-aanpak-van-ondermijning-in-de-gemeente-groningen/>

een ondermijningsbeeld op. De uitkomsten van dit onderzoek zijn op 14 november gepresenteerd aan de raden van de Groningse gemeenten, politie, Openbaar Ministerie en provincie.

Het team Openbare Orde en Veiligheid (hierna: team OOV) is actief betrokken bij deze ontwikkelingen. We komen met een voorstel naar de raad om in de eerste helft van 2023 het onderzoek 'Ommelandse praktijken' en de aanpak van ondermijning te bespreken in een raadsactiviteit.

Terugblik 2022

We hebben een bewustwordingsdag georganiseerd voor medewerkers, bestuur en raadsleden, er is 1 signaal ingebracht bij het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord Nederland (hierna: RIEC) en er is een intern meldpunt ingericht.

Wat we (gaan) doen:

- We vergroten de kennis, expertise en weerbaarheid van de eigen organisatie. Dit doen we door doorlopend aandacht te besteden aan het thema ondermijning door onder meer het organiseren van bewustwordingstrainingen.
- We zetten in op het vergroten van bewustwording en weerbaarheid van onze inwoners en ondernemers. We willen het project Veilig Buitengebied weer oppakken.
- Om meer zicht te krijgen op de aard en omvang van externe meldingen sluiten we aan op het netwerk van Meld Misdaad Anoniem (MMA).
- We investeren in het versterken van onze informatiepositie, door het vergroten van het signalerend vermogen van medewerkers, inwoners en ondernemers en de meldroutes onder de aandacht te brengen.
- We houden het thema ondermijning onder aandacht bij onze partners, door dit regelmatig te agenderen. Onder andere bij overleggen met politie en in de Driehoek, maar ook in de gemeentelijke organisatie bij de verschillende teams.
- We werken samen in Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord (RIEC Noord) verband. Het RIEC Noord verbindt informatie, expertise en krachten van verschillende overheidsinstanties zoals OM, Politie, FIOD, UWV, gemeente, NVWA, Douane, Belastingdienst. En het RIEC stimuleert en ondersteunt publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning.
- We bespreken het thema en signalen op een interne casustafel en in het WIT. We starten hiermee als aan de randvoorwaarden, waaronder privacy- en samenwerkingsconvenanten (in ontwikkeling), is voldaan.
- We analyseren informatie op de lokale casustafel en in samenwerking met onze partners van WIT en RIEC.
- Signalen van ondermijning brengen wij in bij het RIEC.
- Het inzetten van bestuurlijke interventies zoals toepassing van de Wet Damocles (artikel 13b Opiumwet) en de Wet Victoria (artikel 174a Gemeentewet).
- In 2023 hebben we extra aandacht voor de aanpak van mensenhandel. In het actieplan Aanpak Mensenhandel beschrijven wij hoe we dit doen.

Jeugd en veiligheid

Doelstelling 2023 uit IVB

In de gemeente Westerkwartier is geen sprake meer van jeugdoverlast in groepsverband, is de persoonsgerichte aanpak geïmplementeerd en geborgd, evenals de samenwerking met het zorgdomein op dit vlak.

Team OOV) werkt samen met politie, jeugdwerkers van Sociaal Werk de Schans, met de BOA's, VNN (verslavingszorg,) Bureau Halt, het Zorg & Veiligheidshuis (ZVHG), Veilig Thuis en het sociaal domein.

OOV, politie, de BOA's en de jongerenwerkers worden regelmatig ingezet op het bezoek van overlastlocaties. De jeugdwerkers van Sociaal Werk de Schans vervullen een belangrijke rol in het voorkomen van overlast. Dit doen zij onder meer door het geven van voorlichting over diverse onderwerpen, waaronder middelengebruik, wapens en cybercriminaliteit. Op overlastlocaties wordt een groepsaankpak uitgerold op basis van een groepsscan. Ook kan gekozen worden voor een persoonsgerichte aanpak. Een persoonsgerichte aanpak (PGA) is een integrale, op de persoon en het (gezins-)systeem toegesneden mix van bestuursrechtelijke-, strafrechtelijke-, zorg- en overige interventies. Het Zorg- en Veiligheidshuis Groningen (hierna: ZVHG) voert hierin de procesregie en brengt professionals van gemeenten, justitie en zorg bij elkaar voor het oplossen van complexe, domein overstijgende problematiek met hoge veiligheidsrisico's. Samen wordt een integrale en persoonsgerichte aanpak opgesteld en de voortgang bewaakt.

Terugblik 2022

De groepsaankpak in Zuidhorn is in december 2021 afgerond. In deze aanpak is een Jongeren Ontmoetingsplaats Plek (JOP) gerealiseerd in Zuidhorn. Er is geen nieuwe groepsaankpak gestart.

Tijdens de Bewust Wonen Weken met het thema Veiligheid is een wapeninleveractie gehouden. Er is tijdens deze actie 1 stroomstoot wapen ingeleverd.

Wat we (gaan) doen:

- 6-wekelijks voeren we Jongeren Op Straat-overleg plaats. In dit overleg wordt samen met partners waaronder politie, BOA's, jongerenwerk De Schans, consulent jeugd, leerplicht ambtenaar en HALT ingezoomd op jongeren op straat. In dit overleg wegen we of interventies gepleegd moeten worden.
- Hangplekken zijn in beeld en hebben aandacht van BOA's, politie en jongerenwerkers.
- Toepassen groepsaankpak op basis van de groepsscan.
- Toepassen persoonsgerichte aanpak.
- Voorlichting en preventie middelen gebruik (drank en drugs).

Verkeersveiligheid

Doelstelling 2023

De belangrijkste doelstelling voor 2023 is dat de verkeersveiligheid meetbaar verbeterd is. Dat is terug te zien in cijfers over het aantal verkeersongevallen en -slachtoffers (in 2023 20 % lager dan 2020). Daarnaast wordt de verkeersveiligheid in Westerkwartier door de inwoners als 'goed' ervaren. Het rapportcijfer dat de inwoners mogen geven ligt op 7,5 of hoger. Belangrijke knelpunten zijn aangepakt. De veiligheidssituatie op de A7, waar zeker op het grondgebied van de gemeente Westerkwartier, vaak ongelukken gebeuren, heeft blijvend aandacht van het College. Daar waar nodig wordt blijvend gepleit voor het nemen van passende maatregelen.

Verkeersveiligheid speelt een belangrijke rol in de perceptie van onze inwoners op het gebied van veiligheid. Dit is vaak gebaseerd op praktijkvoorbeelden uit de eigen omgeving. Daarnaast wordt ook landelijk en regionaal steeds meer aandacht voor dit onderwerp gevraagd. Vanuit de Rijksoverheid is het SPV ontwikkeld, het 'Strategisch Plan Verkeersveiligheid', wat staat voor een proactieve aanpak om verkeersongevallen te voorkomen. Het rapport 'VIA jaarcijfers 2020' geeft een weergave van de daadwerkelijke cijfers. Dit rapport wordt ook gebruikt in de aanpak van verkeersveiligheid in de gemeente Westerkwartier.

De gemeente Westerkwartier heeft in 2021 de Verkeersvisie Westerkwartier vastgesteld. Deze visie vormt voor de komende jaren onze leidraad voor het optimaliseren van ons wegen- en fietsnetwerk met als doel dat iedereen, van jong tot oud, veilig aan het verkeer kan deelnemen. In deze visie zijn 10 speerpunten vastgesteld, die zijn vertaald naar concrete opgaven. Op verzoek van de gemeenteraad wordt met de provincie een gezamenlijke verkeersagenda opgesteld. Deze verkeersagenda ligt begin 2023 ter beoordeling voor aan de raad. De aanpak van risicolocaties wordt hierin opgenomen.

Terugblik 2022

In 2022 vielen er 8 verkeersdoden te betreuren.² Een groot deel van de slachtoffers bestaat uit zwakke verkeersdeelnemers, namelijk voetgangers en fietsers. Met name oudere fietsers zijn slachtoffer geworden. Ook uit de risicoanalyse van het SPV blijkt dat ouderen met een e-bike extra aandacht behoeven. We gaan in samenwerking met de provincie e-bike trainingen aanbieden aan ouderen.

We hebben na de incidenten de verkeerssituatie ter plaatste beoordeeld en indien nodig de infrastructuur aangepast. Uiteraard blijven we zoveel mogelijk inzetten op het voorkomen van incidenten door risicolocaties in beeld te brengen en aan te pakken.

Er zijn 2 vaste opstellocaties voor snelheidshandhaving gerealiseerd in Leek op de Lindensteinlaan, nabij de schoolzone, en op de Auwemalaan, ter hoogte de Beelen, beide locaties in Leek.

² Cijfers d.d. 15 december 2022

De verkeerssituatie rond scholen is in beeld gebracht. Team Wegen, Verkeer en Vervoer heeft een subsidie aangevraagd bij SPV voor het verbeteren van de verkeersveiligheid van de schoolomgeving.

Wat (gaan) we doen:

- Meldingen of risicopunten worden beoordeeld in structureel samenwerkingsverband Knelpunten en Participatie (eerder ook wel Klacht en Knel genoemd). Team Wegen, Verkeer en Vervoer, politie en VVN nemen deel aan dit project. De volgende vragen staan hierbij centraal: Is de inrichting van de weg op orde? (gemeente - engineering). Kan gedragsbeïnvloeding oplossing zijn voor het knelpunt? (VNN - education). Is handhaving noodzakelijk? (politie - enforcement. Hardrijden is een terugkerend thema in dit samenwerkingsverband.
- Team Wegen, Verkeer en Vervoer adviseert op gebied van verkeersveiligheid bij de beoordeling van aanvragen voor evenementenvergunningen. Team Wegen, Verkeer en Vervoer adviseert over welke maatregelen een organisator moet treffen om de (verkeers)veiligheid voor bezoekers van het evenement en andere verkeersdeelnemers te waarborgen.
- We brengen risicolocaties in beeld en gaan een aanpak opstellen voor risicolocaties verkeersveiligheid. (Verkeersagenda 2023)
- BOA's leveren inzet op (dreigende) verkeersonveilige situaties en nemen deel aan het verkeersoverleg (gemeente, politie en BOA's)

Sociale veiligheid

Doelstelling 2023 IVB

Er staat een organisatie die op het snijvlak tussen zorg en veiligheid samenwerkt, elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden kent. En op basis daarvan de juiste maatregelen kan nemen. Het aantal meldingen van personen met verward gedrag is lager of op het niveau van 2017. Het aantal woninginbraken is verder afgenomen ten opzichte van 2018.

Onder sociale veiligheid vallen meerdere beleidsvelden. We hebben het dan over de aanpak van personen met verward gedrag, huiselijk geweld, veel voorkomende criminaliteit en high impact crimes en overlast.

De problematiek rond personen met verward gedrag vraagt aandacht. Er is een landelijke groeiende trend in het aantal personen met verward gedrag. We zien dat hierdoor het langer duurt voordat mensen hulp kunnen krijgen.

Bij (woon)overlast of verstoringen van de openbare orde weten zorg- en veiligheidspartners elkaar steeds beter te vinden. We hanteren een integrale aanpak van overlast die in de volle breedte wordt ingezet: van personen met verward gedrag tot ernstige burencconflicten waarbij verbinding wordt verzorgd tussen de werkvelden zorg en veiligheid.

Onder veel voorkomende criminaliteit verstaan wij zaken die doorgaans niet veel behandeltijd vergen, zoals fietsendiefstal. Een andere vorm van criminaliteit betreft High Impact Crimes. Denk hierbij aan woninginbraken. Deze vorm van criminaliteit heeft een grote impact op het veiligheidsgevoel van betrokkenen. We willen het aantal woninginbraken en het aantal slachtoffers van de verschillende vormen van veelvoorkomende en high impact criminaliteit terugdringen. Op gedigitaliseerde criminaliteit gaan we afzonderlijk in (Hoofdstuk 4)

Terugblik 2022

In oktober 2022 hebben de gemeente Westerkwartier en Wold en Waard samen de Bewust Wonen Weken georganiseerd. Het thema was Veiligheid. Op de 6 markten die zijn georganiseerd in de grotere kernen waren medewerkers van Wold en Waard, Burgernet, wijkagenten, Sociaal Werk de Schans, Brandweer, BOA's en de gemeente (adviseur OOV en consulent Zorg en Veiligheid) aanwezig. Hier werd informatie gegeven over veilig wonen.

In 2022 zagen we een toename in woninginbraken. Samen met politie hebben we extra ingezet op preventievoorlichting.

Wat (gaan) we doen:

- Personen met verward gedrag hebben een persoonsgerichte aanpak, onder regie van de gemeente.
- We adviseren het bestuur over het inzetten van bestuurlijke maatregelen of bijzondere bevoegdheden.
- Bij (woon)overlast of (dreigende) verstoringen van de openbare orde werken zorg- en veiligheidspartners samen om tot een maatwerkoplossing te komen.
- We geven consequent uitvoering aan de Wet tijdelijk huisverbod.
- We geven periodieke preventievoorlichting over woningbraken. We sluiten hierbij aan op landelijke campagnes en stimuleren WhatsApp buurtpreventie.
- Wij ontvangen BIJ-meldingen (Bestuurlijke Informatie Justitiabelen) en beoordelen deze meldingen op eventuele risico's voor de openbare orde en treffen waar nodig maatregelen om deze te voorkomen. Hierin trekken we samen op met het sociaal domein waarbij aandacht is voor nazorg.
- We blijven investeren in het versterken van de samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid. Onder meer door implementatie van het AVE model. Het AVE-model staat voor Aanpak Voorkoming Escalatie en is een belangrijk instrument om de verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid te versterken. Het doel is het voorkómen, beperken of beëindigen van een escalerende situatie en het doorbreken van stagnatie in de samenwerking tussen betrokken partijen. Wij passen het model toe in onze werkprocessen.
- Verbeteren van de sociale veiligheid in de openbare ruimte door zichtbare aanwezigheid van BOA's, overtredingen en hinderlijke situaties te beëindigen en meldingen op te pakken.
- We sluiten aan bij OGGZ overleg (bemoeizorg), zodat wij vroegtijdig kunnen beoordelen of er sprake is van een situatie die kan leiden tot verstoring van de openbare orde of een veiligheidsrisico kent.
- We stimuleren aanmelden bij Burgernet (en Amber Alert als onderdeel van Burgernet).

3. Strategische thema's

Jaarwisseling/vuurwerk

Doelstellingen 2020-2023

- Carbidschieten: voortzetten van de acties die het veilig gebruik van carbid stimuleren;
- Integrale voorbereiding: samen met onze partners en organisatoren van evenementen bereiden we de jaarwisseling voor en maken hierover duidelijke afspraken.

De jaarwisseling is landelijk gezien het grootste evenement van het jaar. Vanuit OOV-perspectief is dit ook het grootste risico evenement van het jaar. Factoren die daarbij een rol spelen, zijn:

- Er is een traditie van vuren, vuurwerk, alcohol en carbid schieten;
- Het is een gelegenheidsstructuur om oude vetes te beslechten (ook richting gezag);
- Er worden doelgericht overlast veroorzakende of criminele activiteiten ontplooit, met name op gebied van illegale handel in vuurwerk;
- De politie capaciteit is beperkt en houdt rekening met regionale prioriteiten. Escalatie dient voorkomen te worden en daarmee ligt een belangrijke focus op preventie en de-escalatie.

Op regionaal niveau vindt afstemming plaats met politie, Openbaar Ministerie en VRG, bijvoorbeeld met betrekking tot het vaststellen beleids- en tolerantiegrenzen. Op lokaal niveau wordt de jaarwisseling voorbereid door de Werkgroep Jaarwisseling Westerkwartier. Deze werkgroep wordt geregistreerd door team OOV. De voorbereiding van de jaarwisseling is een intensief project dat al in de zomer start. Deelnemers zijn o.a. politie, vergunningverleners (team Economie & Erfgoed), BOA's, leefbaarheidsadviseurs, coördinator buitendienst, communicatie, Halt en jeugdwerkers de Schans.

Carbid schieten is een traditie in onze gemeente. Aan het afschieten van carbid zijn regels verbonden. Er mag alleen in het buitengebied worden geschoten. Schieten in de bebouwde kom is niet toegestaan en kent een 'lik op stuk'-beleid. Voor locaties in de bebouwde kom waar al jaren carbid wordt geschoten wordt ontheffing verleend op grond van het overgangsrecht. Wij informeren onze inwoners via verschillende kanalen over deze regels en treden op bij overtreding van de regels. Ook zetten we in op veilig knallen door aan te sluiten bij de landelijke BOCK campagne.³

³ Bewust Oplettende Carbid Knaller (Bock)

Terugblik jaarwisseling 2021/2022

Het algemeen beeld was, dat geen grote openbare orde problemen hebben voorgedaan, maar er zijn wel veel meldingen vanuit alle dorpen ontvangen. Activiteiten bestonden vooral uit vreugdevuren en carbidschieten. De groepen jongeren waren goed aanspreekbaar. Succesfactoren van de aanpak jaarwisseling 2021/2022 waren:

- Aandacht voor preventie. Jongeren en volwassenen zijn uit de anonimiteit gehaald en ook gewezen op mogelijke consequenties bij overtredingen;
- Overzicht van zogenoemde hotspots;
- Beveiliging had een cruciale signalerende functie. Dit heeft veel problemen voorkomen.

Wat (gaan) we doen:

- We continueren onze aanpak.
- Na de jaarwisseling evalueren wij het verloop van de jaarwisseling met de betrokken partners. Lessons learned nemen we mee.
- We adviseren de burgemeester over te treffen aanvullende maatregelen, bijvoorbeeld een gebiedsverbod of cameratoezicht.
- We initiëren preventie-voorlichting op scholen in het voortgezet onderwijs gericht op een veilige jaarwisseling.

Risicobeheersing, brandweezorg en crisisbeheersing (VRG)

De taken op het gebied van risicobeheersing, brandweezorg en crisisbeheersing zijn ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Groningen (VRG). De Veiligheidsregio volgt de Wet Veiligheidsregio's en is een adviserende organisatie aan het bestuur. De Veiligheidsregio faciliteert de gemeente in risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweezorg in planvorming, advies, personele ondersteuning en zorgt voor vakbekwaamheid.

Bij grote incidenten, bijvoorbeeld een grote brand, is samenwerking tussen verschillende hulpdiensten nodig en wordt er opgeschaald naar de GRIP-structuur. GRIP staat voor Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure. De gemeente Westerkwartier levert hiervoor vakbekwame mensen. Het bijhouden van de levering van vakbekwame mensen wordt uitgevoerd door de ambassadeur crisisbeheersing. Team OOV voert regie op het beleid, regisseert de samenwerking met de VRG of adviseert op de onderwerpen waarin de gemeente contact heeft met de Veiligheidsregio.

Terugblik 2022

Tijdens de bewust wonen weken is preventievoorlichting gegeven in het kader van veilig wonen. Hierbij was onder meer aandacht voor het plaatsen van rookmelders.

Wat (gaan) we doen:

- We voeren op regelmatige basis overleg met de contactfunctionarissen brandweer, crisisbeheersing en brandweezorg en adviseren het bestuur over risicobeheersing, brandweezorg en crisisbeheersing.
- We actualiseren de lokale risicokaart. (2023)
- We stellen een lokaal incidentenplan (Grip-o) op en oefenen hiermee in de organisatie (2023).
- We zetten ons actief in om er voor te zorgen dat de gemeente Westerkwartier voldoende vakbekwame mensen heeft en naar rato een bijdrage levert aan de VRG.
- De VRG biedt preventievoorlichtingspakketten aan, bijvoorbeeld aandacht voor brandmelders en Eerste Hulp Ben Jij. Wij zetten deze in.
- In 2023 organiseren we met de VRG een oefening/bijeenkomst voor de gemeentelijke crisisfunctionarissen.
- We bereiden ons samen met de Veiligheidsregio Groningen voor op cybercrisis. In 2023 organiseren we een cybercrisoefening.

#EHBj

Bij een noodsituatie ben je altijd eerst op jezelf aangewezen. De hulpdiensten zijn niet direct ter plekke. Met EHBj kun je je voorbereiden. Samen met je gezin, met buurtgenoten of collega's. Thuis, in je wijk, op je werk of op school. Zodat je weet wat je moet doen tijdens een noodsituatie en elkaar kan helpen. Want: Eerste Hulp Ben Jij.

Evenementenveiligheid en demonstraties

Evenementen

Evenementen zijn van groot belang voor de leefbaarheid, de sociale cohesie en economie in onze gemeente. Het organiseren van evenementen brengt echter (veiligheids)risico's met zich mee. De gemeente heeft hierin een belangrijke coördinerende, toetsende en handhavende rol.

De organisator van het evenement is verantwoordelijk voor een veilig en ordentelijk verloop van een evenement. We verwachten van organisatoren dat zij zich hiervan bewust zijn en hun verantwoordelijkheid nemen tijdens het vergunningstraject en het evenement zelf.

Het vergunningsverleningsproces is een veiligheidskritisch proces waarin de gemeente zich vergewist dat de organisator passende maatregelen treft en - indien nodig - kan nemen voor de beheersing van de risico's. Het team Economie en Erfgoed, afdeling vergunningen, voert de regie op dit proces. Zij laten zich hierin extern adviseren door de politie en de Veiligheidsregio, waaronder de brandweer en GHOR (medische dienstverlening). Daarnaast wordt intern advies gevraagd aan onder meer BOA's, team OOV en de team Wegen, Verkeer en Vervoer.

Demonstraties

Het recht op demonstreren is vastgelegd in artikel 9 van de Grondwet (vrijheid van vergaderen en betogen). Aangezien het fundamentele grondrechten betreffen, heeft de burgemeester als hoeder van de rechtsstaat primair de taak om manifestaties te beschermen en te faciliteren. Dit betekent niet dat iedereen altijd en overal maar mag demonstreren op de manier die hen het beste uitkomt. In de Wet op de openbare manifestatie (Wom) zijn nadere regels gesteld over het recht op vergaderen, betogen en de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging.

Terugblik 2022

In het post-corona 2022 zijn veel evenementen georganiseerd. Deze zijn veilig verlopen, er hebben zich geen noemenswaardige incidenten plaatsgevonden.

In juli 2022 heeft een grote demonstratie plaatsgevonden bij Gaarkeuken.

Wat (gaan) we doen:

- In 2023 wordt het evenementenbeleid geëvalueerd en waar nodig herzien. (door team Economie en Erfgoed)
- Team OOV en de BOA's hebben een adviserende rol bij vergunningverlening op gebied van evenementenveiligheid.
- We bereiden samen met partners gebeurtenissen, waaronder demonstraties, voor waaraan risico's zijn verbonden

- We zetten gemeentelijke toezichthouders/BOA's in voor toezicht en handhaving bij evenementen. Het tegengaan van alcoholverstrekking aan minderjarigen en doorschenken aan dronken mensen heeft prioriteit.
- Om het toezicht bij (grote) evenementen beter te organiseren gaan wij samen met de ketenpartners een integrale handhavingsaanpak opstellen.
- We faciliteren het ordentelijk en veilig verloop van demonstraties.
- Op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening dienen demonstraties vooraf worden aangemeld. We stellen een aanmeldformulier beschikbaar op de gemeentelijke website.
- We adviseren de burgemeester over noodbevoegdheden ingeval van (dreigende) verstoring van de openbare orde.

4. Cyber

Dagelijks ontvangen veel mensen nepmails, nepverzoeken, en links naar nepwebsites. Waar traditionele vormen van criminaliteit afnemen, laat cybercriminaliteit de afgelopen jaren juist een stijging zien en kan één klik op de knop duizenden slachtoffers tot gevolg hebben. Ook in de gemeente Westerkwartier zien we een toename van slachtoffers van de gedigitaliseerde criminaliteit.

Ook neemt de dreiging van cybercriminaliteit toe. Denk hierbij aan Ddos-aanvallen waarbij organisaties en bedrijven worden platgelegd en ransomware waardoor organisaties en bedrijven niet meer bij hun eigen gegevens kunnen.

Dit thema is geen geprioriteerd thema in het IVB 2020-2023, maar gelet op de lokale ontwikkelingen op dit thema achten wij het noodzakelijk om hier stevig op in te zetten en lichten wij dit thema uit. We brengen in beeld wat we in 2022 hebben gedaan en wat wij gaan doen in 2023.

Terugblik 2022

In 2022 is naast het op orde houden van de technische informatiebeveiliging ingezet op bedrijfscontinuïteit. De belangrijkste processen van de gemeente zijn geïnventariseerd en de crisisaanpak is beschreven. In het najaar hebben we een oefening gehouden.

Alle medewerkers van de gemeente Westerkwartier hebben een verplichte e-learning afgerond gericht op bewustwording en vergroten weerbaarheid, bijvoorbeeld herkennen phishingmail.

We zijn aangesloten bij de werkgroep Cyber van het RBPO Noord Nederland⁴.

Wat (gaan) we doen:

Eigen huis op orde

- Inwoners en ondernemers moeten er op kunnen vertrouwen dat informatie bij de gemeente in goede handen is. Daarom blijven we investeren in de informatiebeveiliging van de eigen organisatie en het bewustzijn van digitale risico's voor alle ambtenaren en bestuurders.

Cyberincidenten en cybercrisis.

- We realiseren ons dat 100% veiligheid niet bestaat. Daarom bereiden wij ons voor op een cyberincident. We organiseren periodiek cyber-oefeningen. De lessons learned vertalen we door naar het bedrijfscontinuïteitsplan.

⁴) Op niveau van de politie eenheid Noord Nederland vindt het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg (RBPO) plaats. Deelnemers aan dit overleg zijn de burgemeesters van de 40 gemeenten en de regio hoofdofficier van justitie.

- We bereiden ons samen met de Veiligheidsregio Groningen voor op cybercrisis. In 2023 organiseren we een cybercrisisoefening.

Inwoners en ondernemers

- We zetten in op het bevorderen van de digitale weerbaarheid van jongeren. We zetten Hackshield in voor jongeren. Hackshield is een cybersecurity game voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar. Op een speelse manier leren kinderen zich wapenen tegen digitale ervaringen. Kinderen worden dan Junior Cyber Agent en worden gestimuleerd het geleerde ook over te brengen op hun (groot)ouders..
- We investeren in het vergroten van bewustwording en cyberweerbaarheid van ondernemers. Vanuit de MKB City deals/ Cybercampus bieden we ondernemers een gratis cyberweerbaarheid check aan.
- We informeren, in samenwerking met onze partners, inwoners over cybercriminaliteit door via de media aandacht te vragen voor dit onderwerp.

5. Financiën en monitoring

Financiën

Via de begroting zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van dit programma. De financieel rapportage en verantwoording vindt plaats via de begrotingscyclus.

Monitoring

Om te kunnen toetsen of onze inspanningen effect hebben en of de prioriteiten moeten worden bijgesteld werken we aan monitoring. Periodiek verzamelen wij informatie met betrekking tot de inspanningen en indicatoren om de voortgang te laten zien en deze te bespreken in de lokale driehoek en via de gemeentelijke begrotingscyclus